

הקנון הסמוי מן העיץ

חקרי קנון וגניזה

בעריכת

מנחם בן-ששון, ירחמיאל ברודי,

עמיה ליבליך ודנה שלו

סכוליון – מרכז למחקר רב תחומי בלימודי היהדות
המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל
הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים

Uncovering the Canon

Studies in Canonicity and Genizah

Edited by
Menahem Ben-Sasson
Robert Brody
Amia Lieblich
Donna Shalev

Scholion — Interdisciplinary Research Center in Jewish Studies
The Mandel Institute of Jewish Studies
The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem

תוכן עניינים

1	הקדמה
11	ירחמיאל ברודי: המושג החמקמק של הקנון
24	שרה סטרומזה: קנון של מי? שחזור קו האופק הפילוסופי של היהודים בימי הביניים
38	משה לביא: 'ספר הגדות יהיה לפי הסדר אחרון': מעמד המדרש והאגדה ברשימות הספרים של ר' יוסף ראש הסדר
88	מרים פרנקל: קנון וחברה – הקנון הספרותי ככלי לגיבוש העילית החברתית בחברת הגניזה
111	דניאל שטוקל בן עזרא: קנוניזציה כתהליך בלתי לינארי בראי הפפירוסים הנוצריים (והיהודיים) ממצרים
133	מנחם בן-ששון: משנה תורה לרמב"ם: לדרכי יצירת קנון בחיי מחבר
202	יהודה צבי שטמפפר: סמכות המחבר והקנון ההלכתי בתקופת הגאונים אהרן ממן: למידת הישרדותם של חיבורים בחכמת הלשון:
217	שלושה מקרי מבחן שולמית אליצור: שירה ופיוט בגניזה: תהליכי הישרדות וקנוניזציה של טקסטים איקונוניים
234	זאב אלקין: ספר הגלוי
259	גבריאלה סרה: תרגום וקנוניזציה של טקסטים ספרותיים – התרגומים הלטיניים של ה- <i>Phaenomena</i> מאת אראטוס
332	דנה שלו: פרוטגורס והמחלוקות על 'הממציא הראשון' כדמות קנונית
351	מכוננת: <i>Prōtoi Eupetai</i> בתרבות היוונית ואחריה
384	עמיה ליבליך: כפר עציון – סיפורי הדור השני, זיכרון קולקטיבי וקנון מיה בני-שיוויסמן: שימור ושינוי בזהות היהודית של מהגרי שנות התשעים מברית המועצות לשעבר
422	יואל רגב: צדו השני של הסוס – הקנון והקבלה: סיפורן של שתי מכונות איזון מתפרקות
436	כריסטוף שמידט: קנון, גנוסיס ומודרנה: הנס בלומנברג והלגיטימיות של המודרנה
463	

Table of Contents

Introduction	1
Robert Brody — Canon: An Elusive Concept	11
Sarah Stroumsa — Whose Canon? A Reconstruction of the Philosophical Horizon of Jews in the Middle Ages	24
Moshe Lavee — Haggadic Midrash in the Genizah, as Reflected in the Book Lists of Rav Yosef Rosh Haseder	38
Miriam Fraenkel — Literary Canon and social elite in the Geniza society	88
Daniel Stoekl: Canonization as a Non-Linear Process. What the Christian (and Jewish) Papyri from Egypt Reveal about the Process of Canonization	111
Menahem Ben-Sasson — Maimonides' Mishneh Torah: Towards Canon-Formation in the Life of an Author	133
Yehudah Zvi Stampfer — Writer's Authority and Halakhic Canon in the Geonic Period	202
Aharon Maman — To What Extent did Medieval Philological Works survive? Three Cases Studies	217
Shulamit Elitzur — Hebrew Poetry in the Qairo Genizah: Survival and Canonization of A-Canonical Texts	234
Ze'ev Elkin — Sefer Ha-Galui	259
Gabriela Cerra — Translation and the Canonization of Literary Texts – The Latin Translations of Aratos' <i>Phaenomena</i>	332
Donna Shalev — Protagoras and the Controversy over 'First Inventor' as a Canonical Founding Figure: Πρῶτοι Εὑρεταί In Greek and Subsequent Culture	351
Amia Lieblich — The Second Generation of Kfar Etzion – Collective Memory and the Canon	384
Maya Benish-Weisman — Transformation and Preservation in Jewish Identity Characteristics of Immigrants from the Former USSR	422

Yoel Regev — The Other Side of the Horse: Canon and Kabbalah: Narratives of Two Disintegrating Balance Mechanisms	436
Christof Schmidt — Canon, Gnosis and Modernity – Hans Blumenberg's Legitimacy of the Modern Age Revisited	463